

A PRÁGAI KISJÉZUS RÖVID TÖRTÉNETE

Egy kis magyar történelemmel is fűszerezve...

A **Prágai Kisjézus** története a „Kisjézus-hagyomány” kezdetéig nyúlik vissza, ugyanis, a középkorban kezdett elterjedni a Gyermek Jézus tisztelete, és ábrázolása főként a XIII-XIV. századtól válik általánossá.

A Gyermek Jézus nagy tisztelőjének számított még *Clairvaux-i Szent Bernát, Aszisi Szent Ferenc*, később pedig a Gyermek Jézus tiszteletének fő terjesztője *Avilai Szent Teréz (1515-1582)* volt, aki minden utazására elvitt egy kis Gyermek Jézus szobrot magával, valamint minden általa alapított kolostorban elhelyezett egy másolatot. Így Spanyolországban különösen elterjedt a Gyermek Jézus tisztelete.

A hagyomány szerint, a Kármelita Rendet megalapító **Avilai Szent Teréz is találkozott a gyermek Jézussal**: *„Az Encarnación kolostorban éppen ment a cellája felé, amikor a lépcsőn megpillantott egy kisfiút. Meglepődött, és kíváncsian megkérdezte tőle: 'Ki vagy Te?' A kisfiú rámosolygott, majd visszakérdezett: 'Te ki vagy?' Szent Teréz öntudatosan válaszolta. 'Én Jézus Terézája vagyok! (Mivel a szerzetesi neve a Teresa de Jesus volt.) Erre a kisfiú újból rámosolygott és azt mondta: 'Én pedig Teréz Jézusa vagyok!'. Majd egy pillanat alatt eltűnt.”*

A szobor **készítésének van egy nagyon szép legendája.**

A szobor Spanyolországból származik, ahol egy sarutlan kármelita kolostorban, valahol Sevilla és Toledo között csak négy szerzetes élt. Az egyiküknek, **José a Santa Casa nevű szerzetesnek a kolostor kertjében végzett munkája közben, egy nagyon szép és szeretetreméltó kisgyermek jelent meg, aki azt kérte tőle, hogy mondja el vele együtt az 'Üdvözlégyet'. Amikor az 'áldott a te méhednek gyümölcse' sort imádkozták, a kisgyermek megjegyezte, hogy 'ez vagyok én', és utána eltűnt.**

José testvér évekig álmódott arról, hogy a gyermeket viszontláthatja. Nagyon sokszor neki fogott, hogy a látott gyermeket kifaragja fából, de mindig sikertelen maradt a fáradozása, sehogyan sem sikerült pontosan eltalálni a finom arcvonásokat, így abbahagyta a kísérletezéseit. Az egyik legbüszkébb követője lett a *Jézus-gyermekség* titkának.

Az egyik napon aztán egy sugallatott hallott, egy kedves hang kérte, hogy készítsen viasz szobrot a látottak alapján a kis Jézusról. Rengeteg fáradozás, kísérletezés után végre nagyjából elkészült a műve, amikor a kis Jézus sok angyal kíséretében megjelent a cellájában. Majd így szólt hozzá: 'Eljöttem, hogy újból láss, és a szobrod egészen olyan legyen, amilyen én vagyok.'

José testvér miután befejezte a szobrát, felkereste a kolostor előljáróját és rábízta a titkát:

'Ez a szobor, amelyet én, méltatlan készítettem, nem neked van szánva. Mához egy évre felkeres téged *Isabella Manriquez de Lara Mária*, és te odaadod neki. *Isabella a szobrot leányának adja esküvői ajándékkul, aki magával is viszi Csehországba. Annak az országnak a fővárosában fogják a népek és a nemzetek 'a csodatévő prágai kised Jézusnak'* szólítani és tisztelni.' Ezután José testvér lefeküdt, és elaludt örökre, égi kis barátja elvitte magához a mennybe, hogy mindig láthassák egymást.

Eddig a legenda, amelynek egy másik változata szerint maga *Avilai Szent Teréztől* származik a szobor, és ő adta át azt *Izabellának*, a lánya esküvőjéhez. Tény azonban, hogy valóban a nápolyi születésű *Isabella Manriquez de Lara*, a leányának az esküvőjére ajándékozott egy Kisgyermek Jézus szobrot, aki magával vitte Csehországba.

A **kegyszobor 47centiméter magas**, eredetileg fából készült, amelyet tartósítási célból viasszal átítottak. A viasz segítségével a szobor képe gondosan, nagy részletgazdagsággal kidolgozott, egy

körülbelül három éves gyermek arcvonásait hordozza, és barátságos tekintete a 'Mosolygó Isten' képét mutatja. A kis Jézusnak ez az ábrázolása mélységes hitigazságokat fejez ki, nem kisebbet, mint Jézus Istenemberi Megváltó mivoltát.

Amikor Mária lánya 1628-ban megözvegyült, a szobrot odaajándékozta a kármelitáknak következő szavakkal: *'Átadom nektek, ami a legnagyobb kincsem. Tiszteljétek és akkor nem fogtok hiányt szenvedni.'* A hagyomány szerint a szerzetesek insége egyszerre megszűnt, sőt ennek nyomán a kis szobor tisztelete a prágai nép körében is villámgyorsan elterjedt.

A Kis Jézus kegyszobor csodatevő erejének a híre hamarosan elterjedt az egész országban. Például, egy alkalommal, „1642-ben, Jindrich Kolovrat, az országos udvarmester is a kegyszobor előtt imádkozott, amikor felesége elvesztette látását és hallását, és ez után, állítólag elég volt a szobrocskát megérinteni és a felesége meggyógyult. Az asszony a palotájukba akarta vinni a szobrot, de a lovak nem voltak hajlandók a kocsit húzni, ekkor megértették, hogy a szobrot a helyén kell hagyni.”

Ha tovább nézzük a történeteket, bizony, azt kell látnunk, hogy szegény Kicsi Jézus is átélte a viharos történelmi időszakokat, és a legendák szerint rengeteg csodával segítette a „felnőtt gyermekeket”.

A szobor hírnevére jellemző, hogy a hódító svédek tartogattak tőle. Ezért maga Gusztáv Adolf 30 dukátot ajándékozott neki, a kolostort, pedig védelmébe vette. 1649-ben, a svéd hadak kivonulása után szörnyű pestis járvány tört ki, de a kármelita szerzetesek közül csodálatos módon senki sem halt meg.

1651-ben a kegyszobrot a Győzedelmes Mária templomból ünnepélyes körmenetben végig vitték Prága összes templomába, ezen ünnepélyes alkalomkor kapta meg a 'Gratiosus Jesulus' (a szépséges Kis Jézus) nevet. 1655-ben a prágai püspök, Josef de Corte megkoronázta a kegyszobrot, és ennek emlékére minden évben ünnepi misét tartanak Jézus Mennybemenetelének az ünnepén.

1774-ben a Szent Kereszt kápolna túl szűknek bizonyult a sok zarándok számára, ezért áthelyezték a templom főhajójába, a Szent Joakim és Szent Anna mellékoltár elé, szemben a Mantovai Szűz Mária oltárral.

Ez a békés időszak sajnos nem tartott sokáig, mivel Mária Terézia halála után, fia II. József lépett a trónra, aki szerte a birodalmában átszervezte a vallási életet. A szerzetesrendek többségét feloszlatta, templomaikat elvette, és azok értékeit eladatta. A kármelita templomot, ahol a Kicsi Jézust Oltárra emelték, csak 1993-ban kapták vissza a kármeliták, pedig elsősorban a kármelita rendnek köszönhetően terjedt el világszerte a Prágai Kis Jézus kegyszobor tisztelete.

A Prágai Kis Jézus világszerte való népszerűségéhez sokban hozzájárult egy győri születésű kármelita szerzetes, Barát Imre, aki elsőként foglalta össze egy könyvben a csodatevő kegyszobor legendáját és a vele kapcsolatos csodákat. A könyv: 'Pragerisches Gross und Klein' (A prágai nagy és kicsi) címen, 1737-ben látott napvilágot, majd 1740-ben csehül és olaszul is kiadták.

A Prágai Kis Jézus kegyszobor fénykora a XVIII. században volt hazánkban. Magyarországon Esterházy Imre esztergomi érsek a 'démonok ellen oltalmat nyújtó' gondolattal a Prágai Csodatevő Kis Jézus kegykép másolatát hordta a nyakában és a tiszteletére másokat is buzdított, a kegyszobor egy másolatát a máriavölgyi (ma Mariánská Dolina, Szlovákia) kegyhelynek ajándékozta, ahol a Szent József oltáron helyezték el.

Ma a Pesti Jézus Szíve-templom egyik legszebb, de a régi hívek körében is a legkevésbé ismert kegytárgya: a Prágai Kis Jézus kegyszobor másolata. A másik leghíresebb kegyszobor másolat Budapesten Angyalföldön, a Kármelita templomban látható.

A brüsszeli másolatot, mint 'Rex regum et Dominus dominantium' (A királyok királya, az uralkodók ura) néven tisztelik. A római Capitoliumon álló, Ara Coeli templomban zarándokok ezrei keresik fel évente a '**Gesu Bambino**' szobrát, amelyről tudják, hogy az eredetije a prágai Győzedelmes Mária templomban található.

A kegyszobor másolatai valamennyi Egyesült Államokbeli szövetségi államban megtalálhatók, Alaszkától a Havaii szigetekig. Brazíliában néhány plébánia viseli a nevét, Peruban, pedig egy női szerzetesrendet alapítottak a tiszteletére. Afrikába a genovai kármelita misszió vitte el a kegyszobor kultuszát: Egyiptomban, Etiópiában, Közép-Afrikában és Madagaszkáron nagyon elterjedt. A Szentföldön másolatok találhatók: Bethlehemben, Názaretben és Jeruzsálemben. Ázsiában is igen népszerű, az első szobrot Kínában, 1740-ben, Vietnámban, 1861-ben állították ki. Indiában a Bombay melletti Maharastában található egy Prágai Kis Jézus zarándokhely.

A Prágai Kis Jézus kegyszoborhoz a világ minden tájáról érkeznek zarándokok, ezért a prágai Győzedelmes Mária-templomban 17 nyelvre lefordítva elhelyezték a P. Cyrill által írt, hozzá szóló imádságot, amelyet itthon a Pesti Jézus Szíve templomban található másolat mellett is imádkozhatunk. (Az előző, Prágai Kis Jézushoz írt sorok végén található).

A prágai gyermek Jézus

*Hull a hó. A nagyvilág most csendes. Ez december hava.
De milyen jó itt lenni, istenem, oly meghitt ez a pici szoba!
A kandalló izzó szénrel és vöröslő hasákkal van tele,
a mennyezetre bágyadt csikot von, s lágyan színezi be,
nem hallani itt mást, csak ahogy a zubogó víz neszez.
Fönt, magasan a polcok tetején, a két fekhely felett,
üveggömb pislá fénye remeg, s alatta ő, fején korona,
bal kezében a világot tartja, oltalomra kész a jobbja,
magához engedi a kicsinyeket, kik hisznek benne,
és nyájasan fogadja be őket ünnepélyes leple,
hatalmas sárga kalapja alatt arca szép és komoly,
itt a prágai Gyermek-Jézus uralkodik és országol.
Egyedül van a kandalló előtt, és az beragyogja,
mint templomok mélyén elrejtve a szentséges ostya,
és a Gyermek Jézus napkeltéig testvéreit vigyázza.
Olyan halkán, akár a sóhaj, mi ellebben égő lázban,
az örök létezés a kicsiny szobát átkarolja,
akár a büntelen s egyszerű dolgok drága csokra!
Mert semmi rossz nem történhet, ha ő itt van velünk.
Lelkünk nyugszik, Jézus vigyázz ránk, ő a mi testvérünk.
Itt van nekünk, és a miénk minden áldott jó:
a csodálatos baba és a kedves hintaló.*

Paul Claudel a Prágai Kis Jézushoz (franciául) írt verse magyar fordításban.

2014. 07. 11.

Forrásmunkákból szeretettel összeállítva: M.G.Mária

